

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/621/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3514201831
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3514201831.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľky J. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. K. nad C., A. I. 1, proti odporcovi N. P., s.r.o., so sídlom D., K. XX, X. XX XXX XXX, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. O. P., s.r.o. so sídlom J. XX, D., X. XX XXX XXX, o nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 24. apríla 2014, č.k. 12C/55/2014-9 v spojení s uznesením zo dňa 22. mája 2014, č.k. 12C/55/2014-19 takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **m e n í** tak, že **n a r i a ě u j e** predbežné opatrenie:

Odporca **n i e j e** oprávnený požadovať vykonávanie mesačných splátok úveru č. 8000082348 zrážkou zo mzdy vo výške 115,27 eur z platu navrhovateľky až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Navrhovateľke sa **u k l a d á**, aby v lehote 1 mesiaca od právoplatnosti uznesenia podala na súde návrh na začatie konania vo veci samej.

o d ō v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresným súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporcovi uložil povinnosť dočasne sa zdržať výkonu zrážok zo mzdy a iných príjmov navrhovateľky od jej zamestnávateľa X. R. s.r.o., X. XX XXX XXX, so sídlom D., N. XX, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Navrhovateľke uložil, aby v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti uznesenia podala na súde návrh na začatie konania vo veci samej. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 74 ods. 1, § 75 ods. 6, § 75 ods. 8 a § 76 ods. 1,2,3 O.s.p. Po oboznámení sa s obsahom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a s ním súdu predložených listín dospel k záveru, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 76 písm. f) O.s.p. bol podaný dôvodne, pretože navrhovateľka osvedčila existenciu právneho vzťah medzi ňou a odporcom, založeného zmluvou o revolvingovom úvere č. 8000082348 zo dňa 14.06.2007, ktorej súčasťou predstavovala Dohoda o zrážkach zo mzdy. Pokiaľ navrhovateľka v postavení spoludlžníka mala záujem pristúpiť k záväzku, musela sa podrobiť vopred určenej a sformulovanej zmluvnej podmienke vo formulárovej zmluve bez toho, aby ju navrhovateľka individuálne dojedнала. Poukázal na spoločné závery Komisie Ministerstva spravodlivosti SR na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich a Slovenskej obchodnej inšpekcie, v zmysle ktorých dohoda o zrážkach zo mzdy spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Z uvedeného dôvodu je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, aby navrhovateľka ako spotrebiteľ už v čase vzniku právneho vzťahu nemala inú možnosť, pokiaľ chcela získať úver spolu s dlžníkom od odporcu, než spolu s úverovou zmluvou pristúpiť aj na vopred formulovanú dohodu o zrážkach zo mzdy. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii ani verifikácii primeranosti. Spotrebiteľ môže byť neraz vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Tento typ zabezpečenia pohľadávky umožňuje, aby platiteľ mzdy alebo iných príjmov spotrebiteľa, vyplácal časť týchto platieb priamo dodávateľovi momentom, keď mu bude táto

dohoda predložená. Uviedol, že všeobecná úprava v Občianskom zákonníku nevyžaduje schválenie súdom, stačí iba jednostranný úkon zo strany predávajúceho. Tým sa vytvára výrazná nerovnováha medzi postavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Navrhovateľka v konaní dostatočným spôsobom osvedčila nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy vo vzťahu k jej nároku, ktorému sa predbežným opatrením má poskytnúť ochrana. Hroziaca ujma danej veci spočíva v pokračujúcom vykonávaní zrážok z jej mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá sa svojím charakterom javí ako neprijateľná zmluvná podmienka a ako taká predstavuje súčasť zmluvy o úvere. Poukázal na to, že v konaní o nariadenie predbežného opatrenia nie je úlohou súdu posudzovať opodstatnenosť nároku navrhovateľa vo veci samej, t. j. zaoberať prípadnými námietkami odporcu, že zabezpečenie jeho pohľadávky voči navrhovateľke v podobe zrážok zo mzdy bolo v danom prípade v súlade so spotrebiteľskou legislatívou, ale úlohou súdu v konaní o nariadenie predbežného opatrenia je len skúmať, či sú splnené predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia, a to najmä nevyhnutnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov do rozhodnutia vo veci samej. Nariadeným predbežným opatrením sa neprímeraným spôsobom nezasiahne do práv a oprávnených záujmov odporcu, pretože ide o predbežné opatrenie, ktoré má len dočasný charakter a zanikne pri výskyte okolností uvedených v ustanovení § 77 ods. 1 O.s.p. a to najneskôr rozhodnutím vo veci samej. Pohľadávka odporcu voči navrhovateľovi zostáva aj po nariadení predbežného opatrenia zachovaná. Predložené listinné dôkazy a navrhovateľkou uvádzané tvrdenia o neprijateľných zmluvných podmienkach, súd prvého stupňa považoval za dostatočné pre nariadenie predbežného opatrenia. Až v konaní vo veci samej bude s konečnou platnosťou vyriešené či spotrebiteľská zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania obsahovala alebo neobsahovala neprijateľné zmluvné podmienky. Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v návrhu navrhovateľky, a preto návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel v celom rozsahu, pričom dobu trvania predbežného opatrenia určil v súlade s § 77 ods. 1 písm. d) O.s.p. do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Zároveň v súlade s ustanovením § 76 ods. 3 O.s.p. navrhovateľke uložil, aby v lehote do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto uznesenia podala na súde návrh na začatie konania s tým, že predbežné opatrenie zanikne tiež, ak navrhovateľka návrh na začatie konania v súdom určenej lehote nepodá v zmysle ustanovenia § 77 ods. 1 písm. a) O.s.p..

Proti uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca, ktorý sa domáhal zrušenia napadnutého uznesenia. Dôvodil, že nie je zamestnávateľom vo vzťahu k navrhovateľovi, nevykonáva mu žiadne zrážky zo mzdy a preto napadnutým uznesením mu bola uložená nejestvujúca povinnosť. Zároveň namietal neoprávnenosť akéhokoľvek predbežného opatrenia zasahujúceho do procesu vykonávania zrážok zo mzdy v celom rozsahu. Dôvodil, že takýto zásah nemá nielen legitímne opodstatnenie, prekračuje základnú vlastnosť predbežného opatrenia ako prostriedku ultima ratio, je v rozpore s právnou úpravou dohody o zrážkach zo mzdy a súčasne vychádza z nesprávneho výkladu tzv. spotrebiteľskej legislatívy, na ktorú súd vo všeobecnosti a bez dôsledného posúdenia na túto vec poukazuje. Dôvodil, že zásah musí byť primeraný s ohľadom na všetky okolnosti veci a vo vzťahu ku všetkým účastníkom a nesmie prekračovať hranicu prípustnosti, čo súd prvého stupňa bez ohľadu na procesne nesprávny a neurčitý výrok nevzal do úvahy. Poukazovala na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy je štandardným spôsobom zabezpečenia záväzkov, pričom prostredníctvom nej sa realizuje nielen zabezpečovacia funkcia, ale aj tzv. uhradzovacia funkcia. Realizovaním zrážok zo mzdy dochádza teda k uspokojeniu zabezpečenej pohľadávky. Z pohľadu posudzovanej veci ide o pohľadávku spočívajúcu v postupnom uhrádzaní splátkami, ktoré slúžia na úhradu aj istiny úveru. Mal za to, že ani podľa § 53 a nasl. Obč. zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere predmet plnenia a cena plnenia a dojednania o nich neboli neprijateľnou podmienkou. Zastával názor, že súd svojím rozhodnutím znemožňuje efektívny spôsob zabezpečenia záväzku. Zároveň poukazoval na to, že v podanom návrhu sa neuvádza žiadny termín, či spojenie „neprijateľná podmienka“, preto odôvodnenie uznesenia vykazuje znaky súdneho aktivizmu a prekročenie tvrdení účastníka konania do takej miery, kedy sa stáva pochybným na základe akých tvrdení bolo vlastne rozhodnuté a teda aj dodržaný princíp rovnosti účastníkov konania.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrila navrhovateľka, ktorá sa domáhala potvrdenia napadnutého uznesenia.

Krajský súd preskúmal vec podľa ust. §212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie okresného súdu je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť.

Predbežné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktorým súd dočasným opatrením poskytuje ochranu ohrozeným alebo porušeným právnym pomerom účastníkov dotedy, kým svojím meritórnym rozhodnutím neposkytne definitívnu ochranu, pričom musí byť poskytnutá ochrana ako tomu, kto o nariadenie predbežného opatrenia žiada, tak v rámci ústavných a zákonných pravidiel tomu, voči komu predbežné opatrenie smeruje. Pri posudzovaní dôvodov na nariadenie predbežného opatrenia a jeho rozsahu je tiež potrebné prihliadnuť na to, aby účastníkom nevznikla neprimeraná ujma s ohľadom na veci alebo práva, s ktorými nemôžu na určitý čas nakladať.

V preskúmvanej veci sa navrhovateľka podaným návrhom na nariadenie predbežného opatrenia domáha, aby súd uložil odporcovi nepožadovať vykonávanie mesačných splátok úveru č. 8000082348 zrážkou zo mzdy vo výške 115,27 eur z platu navrhovateľky do právoplatného rozhodnutia o návrhu na vyslovenie neplatnosti predmetnej úverovej zmluvy.

Návrh na nariadenie predbežného opatrenia navrhovateľka odôvodnila tým, že dňa 14.06.2007 uzatvoril jej vtedajší priateľ K. C. so spoločnosťou N.real (teraz Profi P. s.r.o.) zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Prehovoril ju, aby na tejto zmluve bola uvedená ako spoludlžník. Dlžník si požičal sumu 50.004,-Sk a v takej istej výške bola aj dojednaná zmluvná odmena, takže vrátiť mal 100.008,-Sk. Na zmluve je uvedený aj poplatok za uzatvorenie zmluvy vo výške 1500,-Sk, RPMN vo výške 71,55%. Dlžník mal svoj dlh rozdelený do 36 splátok po 2778,-Sk. Neplnil si svoju povinnosť splácať dlh, preto spoločnosť žiada od navrhovateľky ako spoludlžníčky, aby za dlžníka plnila. Dňa 13.01.2014 obdržala mzdová učtáreň jej zamestnávateľa žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy vo výške 115,27 eur až do úplného splatenia. Aktuálny dlh ku dňu 09.01.2014 činí 3659,83 eur + úrok z omeškania. Uviedla, že je osamelá matka s mal. dieťaťom, žije s rodičmi, jej mesačný príjem je minimálny, nemá dostatok ani pre seba a pre svoje dieťa, rodičia ju prichýlili, aby jej pomohli. Jej príjem je nedovoľuje splácať dlh a ani nechce splácať za iného, nakoľko z úveru pre seba nič nečerpala, celú sumu zobral dlžník, ktorý sa jej vysmieva do očí a povedal, že nič splácať nebude. Považuje zmluvu za neplatnú s tým, že podá žalobu na jej neplatnosť v spolupráci so Združením na ochranu spotrebiteľov. Poukázala na to, že zmluvu považuje za neplatnú aj komisia pri Ministerstve spravodlivosti SR, ktorá jej odporučila podať žalobu.

Základnými predpokladmi pre nariadenie predbežného opatrenia podľa ust. § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. je osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi účastníkmi, potrebnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov, ktorou nedôjde v ich právnych vzťahoch k vytvoreniu nenávratného stavu a touto právnou úpravou sa neprimeraným spôsobom do ich právnych vzťahoch nezasiahne.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľka ako spoludlžníčka uzavrela dňa 14.06.2007 zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej odporca poskytol dlžníkovi K. C. čiastku 50.004,-Sk s tým, že požadovaná výška úveru predstavuje aj celkovú sumu splátok úveru, úrokov a poplatku za uzatvorenie zmluvy vo výške 100.008,-Sk, keď zmluvná odmena bola dohodnutá vo výške 50.004,-Sk, RPMN za úver 71,31 %, poplatok za uzatvorenie zmluvy 1.500,-Sk s tým, že splatnosť úveru (počet/splatnosť) bolo dohodnuté na 36,17 splátok v sume 2778,-Sk. Pri uzavretí predmetnej zmluvy o úvere bola uzavretá i dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov podľa § 551 Obč. zákonníka za účelom zabezpečenia záväzku dlžníka, spoludlžníka. Žiadosťou o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 09.01.2014 odporca žiadal zamestnávateľa navrhovateľky X. R. s.r.o., N. XX/B, D., aby realizovali zrážky zo mzdy vo výške jednej splátky mesačne v sume 115,27 eur. Ako aktuálny dlh voči odporcovi ku dňu 09.01.2014 uviedol 3659,83 eur + úrok z omeškania. Z potvrdenia o vykonaných zrážkach zo dňa 11.06.2014 vyplýva, že zamestnávateľ navrhovateľky na základe prijatia žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy od odporcu za obdobie 01-04/2014 vykonal mesačné zrážky zo mzdy v sume 115,27 eur, pričom celkovo bolo zrazených 461,08 eur.

Existenciou zmluvného vzťahu účastníkov vyplývajúcou zo zmluvy o úvere a dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov je daná existencia právneho vzťahu účastníkov v danej veci. Navrhovateľka preukázala skutočnosť, že odporca už pristúpil k realizácii zabezpečovacieho prostriedku. Požiadal jej zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy, o čom svedčí potvrdenie zamestnávateľa navrhovateľky o vykonávaní zrážok zo mzdy. Z návrhu navrhovateľky vyplýva, že vo veci samej sa mieni domáhať určovacou žalobou určenia neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere.

Odvolací súd konštatuje, že v prípade nariadenia predbežného opatrenia súd rozhoduje bez vykonania riadneho dokazovania a nemôže sa zaoberať otázkami týkajúcimi sa veci samej, v ktorom konaní bude nevyhnutné vykonať dokazovanie a celú vec skutkovo i právne vyhodnotiť. Dodáva však, že aj keď rozsiahle dokazovanie pred nariadením predbežného opatrenia nevykonáva, v danom prípade už z obsahu spisu, najmä žiadosti odporcu o vykonávanie zrážok zo mzdy bola zrejmá už nielen hrozba odporcu vykonávaním zrážok zo mzdy u zamestnávateľa navrhovateľky na základe spochybnenej zmluvy o úvere a jej súčasťou dohody o zrážkach zo mzdy, preto už samotná táto hrozba a pristúpenie k výkonu zrážok, ako aj navrhovateľkou vyslovená pochybnosť zmluvy uzavretej medzi ňou a právnym predchodcom odporcu, sú tie skutočnosti, ktoré odôvodňujú nariadenie predbežného opatrenia. Nemožno tolerovať stav, že účastníci občiansko-právnych vzťahov pred rozhodnutím na to kompetentných orgánov budú sami realizovať svoje pochybné práva, osobitne v danom prípade, keď už na prvý pohľad je zrejmé, že zmluva o revolvingovom úvere, uzavretá navrhovateľkou ako spoludlžníčkou s právnym predchodcom odporcu je skutočne formulárovou, typovou spotrebiteľskou zmluvou, ktorú je potrebné relevantne posúdiť z hľadiska kritérií spotrebiteľského práva, vrátane práva Európskej únie, ktoré venuje problematike ochrany spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť, preto pokiaľ v rámci rozhodnutia vo veci samej takéto posúdenie súd nevykoná a nebude tak právoplatne vyriešená spornosť uvedenej úverovej zmluvy a jej súčasťou dohody o zrážkach zo mzdy, nie je možné nateraz uvažovať, že v danom prípade nie je potreba dočasne upraviť pomery účastníkov. Odvolací súd je toho názoru, že je daný prvý z predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia, a to osvedčenie nároku navrhovateľky, ktorého sa podaným návrhom domáha a zároveň je naplnený i druhý zo základných predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia, a to nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ak by k nariadeniu predbežného opatrenia nedošlo. V priebehu konania bolo osvedčené, že odporca predložil zamestnávateľovi navrhovateľky žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy a navrhovateľke aj zrážky zo mzdy už boli realizované, čím navrhovateľka osvedčila nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy vo forme znižovania jej majetku. Len na základe vyčíslenia dlžnej sumy odporcom bez akéhokoľvek rozhodnutia súdu. Opodstatnenosť nároku vo veci samej bude skúmaná v konaní vo veci samej.

Odvolací súd dodáva, že pri výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa a aj v tejto súvislosti v rámci ukladania predbežného opatrenia je potrebné uprednostniť výklad, ktorý je v prospech spotrebiteľa.

Odvolací súd akcentuje najmä preventívnu povahu predbežného opatrenia, ktorým sa má zabrániť podstatnému zhoršeniu postavenia účastníka, preto vychádzajúc z účelu predbežného opatrenia, odvolací súd vyhodnotil uvedený skutkový stav zhodne s názorom prvostupňového súdu o potrebe preventívneho zásahu v podobe nariadenia predbežného opatrenia, aby nedochádzalo k zhoršeniu právnej pozície navrhovateľky a za účelom zabezpečenia a prevencie je odporca povinný znášať obmedzenia špecifikované predbežným opatrením, ktorý rozsah je primeraný sledovanému účelu.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou. Platí teda, že súd je viazaný návrhom, nemôže preto navrhovateľovi priznať viac, než požadoval v žalobnom návrhu a odporcovi nemôže uložiť inú povinnosť, než navrhovateľom navrhovanú. Opačný postup by bol v rozpore s ust. § 79 a nasl. O.s.p. Viazanosť súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou návrhu, v ktorej navrhovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od súdu domáha, čím zároveň vymedzuje predmet konania pred súdom. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd musí dbať, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa navrhovateľ domáhal. Nakoľko v danom prípade sa navrhovateľka domáhala nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by súd odporcovi prikázal nepožadovať vykonávanie mesačných splátok predmetného úveru zrážkou zo mzdy vo výške 115,27 eur z platu navrhovateľky a súd prvého stupňa sa od požadovaného petitu pri nariadení predbežného opatrenia odchyľil, odvolací súd výrok napadnutého uznesenia zmenil v zmysle podaného návrhu.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.